

DELEGATURA UOKiK W KATOWICACH

Katowice, dn. 24.10.2008r.

RKT-61-68/08/SB

DECYZJA Nr RKT-69/2008

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939),
- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 24 ust. 1 i 2 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu, **uznaje się za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów** bezprawne działania R. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „PIEC-DOM” w Kędzierzynie-Koźlu, polegające na:

1. ograniczeniu prawa konsumenta do odstąpienia od umowy bez podania przyczyny przez złożenie stosownego oświadczenia na piśmie w terminie dziesięciu dni od zawarcia umowy, co jest sprzeczne z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. Nr 22, poz. 271 z zm.),

2. niepoinformowaniu konsumenta na piśmie o prawie odstąpienia od umowy w terminie, o którym mowa w art. 2 ust. 1, oraz nie wręczeniu wzoru oświadczenia o odstąpieniu, z oznaczeniem swojego imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresem zamieszkania (siedziby), co jest sprzeczne z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. Nr 22, poz. 271 z zm.),

3. nałożeniu na konsumentów obowiązku uiszczenia opłat z tytułu odstąpienia od umów sprzedaży zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa pomimo, iż konsumenci odstąpili od umów w terminie 10 dni od ich zawarcia, co jest sprzeczne z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. Nr 22, poz. 271 z zm.),

i stwierdza się zaniechanie ich stosowania z dniem 16.06.2008r.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nakłada się na R. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „PIEC-DOM” w Kędzierzynie-Koźlu, karę pieniężną w wysokości 1000 zł (słownie złotych: tysiąc), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

IV. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, postanawia się obciążyć R. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „PIEC-DOM” w Kędzierzynie-Koźlu kosztami przeprowadzonego postępowania i zobowiązać do zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty 38 PLN (słownie złotych: trzydzieści osiem).

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej organem antymonopolowym) z urzędu przeprowadzone zostało postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy w związku z działalnością R. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą PIEC-DOM zamieszkałego w Kędzierzynie-Koźlu (zwanego dalej PIEC-DOM lub przedsiębiorcą) występuje naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, które mogą naruszać art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), zwanej dalej ustawą antymonopolową.

W dniu 2.05.2008r. postanowieniem nr 1 (Karta nr 3) wszczęte zostało z urzędu postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez PIEC-DOM bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co mogło stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy antymonopolowej, polegających na

1. ograniczeniu prawa konsumenta do odstąpienia od umowy bez podania przyczyny przez złożenie stosownego oświadczenia na piśmie w terminie dziesięciu dni od zawarcia umowy, co może być uznane za sprzeczne z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. Nr 22, poz. 271 z zm.),

2. niepoinformowaniu konsumenta na piśmie o prawie odstąpienia od umowy w terminie, o którym mowa w art. 2 ust. 1, oraz nie wręczeniu wzoru oświadczenia o odstąpieniu, z oznaczeniem swojego imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresem zamieszkania (siedziby), co może być uznane za sprzeczne z art. 3 ust. 1 ww. ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny,

3. nałożeniu na konsumentów obowiązku uiszczenia opłat z tytułu odstąpienia od umów sprzedaży zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa pomimo, iż konsumenci odstąpili od umów w terminie 10 dni od ich zawarcia, co może być uznane za sprzeczne z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. Nr 22, poz. 271 z zm.).

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie powyższych praktyk przedsiębiorca pismem z dnia 10.05.2008r. zadeklarował wprowadzenie do stosowania zmienionego wzorca umowy (Karty nr 4).

W dniu 18.06.2008r. przedsiębiorca dostarczył przykładowe umowy zawarte z konsumentami w oparciu o nowy wzór umowy (Karty nr 12–13).

W kolejnym piśmie z dnia 8.07.2008r. przedsiębiorca poinformował, iż od dnia 16.06.2008r. przy zawieraniu umów z konsumentami wykorzystywany jest nowy druk umowy (Karta nr 17). Zostało to udokumentowane przez faktycznie zawarte umowy z konsumentami (Karty nr 18-21).

W toku niniejszego postępowania organ antymonopolowy ustalił, co następuje.

Organ antymonopolowy ustalił, że przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej (Karta nr 26).

Przedsiębiorca wyjaśnił, iż przedmiotem umów jest sprzedaż urządzeń gazowych (głównie kuchni gazowych i piecy gazowych) wraz z ich montażem, a także usługi w zakresie drobnych robót budowlanych na życzenie klienta. Przedsiębiorca zawiera umowy w domach konsumentów (Karta nr 25).

Przedsiębiorca zawierał z konsumentami umowy „Zlecenie – umowa”, które zawierały następujące postanowienie (Karty nr 30-33).

Pkt 6 „W przypadku odstąpienia przez zamawiającego od wykonania usługi przez przyjmującego zlecenie, ewentualnie uniemożliwienie przystąpienia do wykonania usługi, strony zgodnie ustalają, iż zamawiający poniesienie koszty, na które składa się całość zakupionego materiału do przygotowania realizacji umowy wraz z kosztami transportu tych materiałów do miejsca wykonania usługi wskazanego przez zamawiającego oraz koszty delegowania pracowników do wykonania tej konkretnej usługi (przedpłata gwarancyjna nie zostanie zwrócona).”

W trakcie postępowania przedsiębiorca dokonał zmiany treści umów. Aktualnie zawierają one postanowienie:

Pkt 6 „Konsument przed zawarciem umowy został poinformowany o prawie odstąpienia od umowy w terminie 10 dni i kwituje odbiór wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy, ust. z dnia 2 marca 2000 o ochronie praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, art. 2 i 3.” (Karta nr 12).

Organ antymonopolowy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy antymonopolowej zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Ustawa antymonopolowa w art. 24 ust. 2 i 3 stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy antymonopolowej, nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 26, jeżeli przedsiębiorcy zaprzestali stosowania praktyki, o której mowa w art. 24. W przypadku określonym w ust. 1 Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

Jako „sprzeczne z prawem” należy kwalifikować zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. Sprzeczne z prawem są czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym. Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa. /Por. Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji Komentarz, pod redakcją prof. dr hab. Janusza Szwaji, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s.117 - 118/

Wobec powyższego, aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek:

- bezprawne działanie przedsiębiorcy,
- działanie narusza zbiorowe interesy konsumentów.

I.1 W zakresie punktu I.1 sentencji decyzji oceniana praktyka przedsiębiorcy dotyczyła ograniczenia prawa konsumenta do odstąpienia od umowy bez podania przyczyny przez złożenie stosownego oświadczenia na piśmie w terminie dziesięciu dni od zawarcia umowy, co zostało uznane za sprzeczne z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. Nr 22, poz. 271 z zm.) – dalej zwanej ustawą o ochronie niektórych praw konsumentów.

Art. 2 ust. 1 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów stanowi, iż konsument, który zawarł umowę poza lokalem przedsiębiorstwa, może od niej odstąpić bez podania przyczyn, składając stosowne oświadczenie na piśmie w terminie dziesięciu dni od zawarcia umowy. Do zachowania tego terminu wystarczy wysłanie oświadczenia przed jego upływem.

W trakcie postępowania wyjaśniającego przedsiębiorca złożył następujące wyjaśnienia. „Nie rozpatrujemy odstąpienia konsumenta od zawieranych umów. Zgodnie bowiem z ustawą o ochronie niektórych praw konsumentów, roboty budowlane wyłączone są z możliwości zwrotu lub wymiany. Wymiana urządzeń gazowych wiąże się zawsze z wykonaniem przeróbek w instalacji wodnej i gazowej, wymaga odpowiednich uprawnień wynikających z przepisów budowlanych naszych monterów, którzy biorą odpowiedzialność za bezpieczeństwo tych urządzeń i ich zgodność z przepisami. Roboty te nigdy nie ograniczają się do „wstawienia urządzenia” lecz zawsze są związane ze zmianami w przyłączach, nierzadko związane są z cięciem palnikiem rur, kuciem w ścianach, tynkowaniem, wierceniem. W związku z tym powrót do starych zdemontowanych urządzeń jest niemożliwy, a zamontowanie tych urządzeń ponownie – naraża przyszłego użytkownika na niebezpieczeństwo. Ponadto monter bierze odpowiedzialność od momentu prac montażowych za wszystko co zmienia. Odrębną sprawą jest tu również to, że tego typu urządzenia zamontowane jako nowe, nie mogą być montowane ponownie, ponieważ tracą gwarancję producenta, a zamontowanie ich gdzie indziej bez wiedzy producenta byłoby naruszeniem prawa. Reasumując pragnę zapewnić, że roboty te bardzo często trwają wiele godzin i wymagają specjalistycznych narzędzi pracy i fachowej wiedzy budowlanej i powodują nieodwracalne zmiany w sieci wod-kan i gazowej. Myślę, że w związku z tym, ustawodawca wyłączył te roboty z ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów w art. 5 ust. 4, jako te, od których klient nie może odstąpić w ciągu 10 dni. Uważam, że cały problem bierze się z nieznamości specyfiki robót budowlanych związanych z montażem urządzeń gazowych, bo nikt nie ma wątpliwości, gdy chodzi o montaż kafelek na ścianach – nie da się ich zdjąć z powodu, że klient zrezygnował, natomiast przy piecach czy kuchenkach laikom wydaje się, że można” (Karta nr 25).

Z powyżej przedstawionej przez przedsiębiorcę interpretacji przepisów wynika, iż prowadząc działalność nie stosował się on do wymogów ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów. Fakt, iż w opinii przedsiębiorcy do zawieranych przez niego umów nie ma zastosowania przedmiotowa ustawa, powodował, iż konsumentom ograniczono prawo do odstąpienia od umów zawieranych poza lokalem w trybie przewidzianym przez tą ustawę. Przedsiębiorca jednoznacznie wyjaśnił, iż od zawieranych przez niego umów, nie można było odstąpić w terminie 10 dni korzystając z praw przewidzianych przez ustawę.

Zgodnie z art. 5 pkt 4 ww. ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów, przepisów o umowach zawieranych z konsumentami poza lokalem przedsiębiorstwa nie stosuje się do umów o prace budowlane. Art. 647 k.c. stanowi, iż przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczania projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

W wyroku z dnia 30 sierpnia 2007r. wydanym w sprawie II OSK 116/06 Naczelny Sąd Administracyjny jednoznacznie stwierdził: „Definicja robót budowlanych zawarta w art. 3 pkt 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. (tj. Dz. U. z 2003r. Nr 207, poz. 2016 z zm.) Prawa budowlanego, nie obejmuje np. montażu urządzeń klimatyzacyjnych, robotami takimi nie są także prace polegające na ułożeniu glazury czy nowego tynku w budynku.” Ponadto, należy podkreślić, iż tradycyjnie przyjmuje się w orzecznictwie i doktrynie, że umowa o roboty budowlane charakteryzuje się tym, iż dotyczy przedsięwzięcia większych rozmiarów, o zindywidualizowanych właściwościach, zarówno fizycznych, jak i użytkowych, któremu w zasadzie towarzyszy projektowanie i zinstytucjonalizowany nadzór (porówn. Wyrok SN z

dnia 18 maja 2007r. w sprawie I CSK 51/07, LEX 334975). Tymczasem, w przypadku prac wykonywanych przez przedsiębiorcę, trudno mówić o tym, iż są to przedsięwzięcia większych rozmiarów. „Nie należy kwalifikować jako objętych pojęciem robót budowlanych remontów nieruchomości ani zakupu towarów do budowy lub remontu (windy, okna, materiały budowlane).”¹

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia stwierdzono, iż w przedmiotowym przypadku do zawieranych przez przedsiębiorcę umów zastosowanie mają przepisy ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów.

Dlatego też organ antymonopolowy stwierdził, iż przedsiębiorca nie stosując przy zawieraniu i realizacji umów w szczególności przy ocenianiu możliwości konsumentów do odstąpienia do umów ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów, ograniczał prawa konsumenta do odstąpienia od umowy bez podania przyczyny przez złożenie stosownego oświadczenia na piśmie w terminie dziesięciu dni od zawarcia umowy, co naruszało interesy konsumentów.

I.2 W zakresie punktu I.2 sentencji decyzji oceniana praktyka przedsiębiorcy dotyczyła niepoinformowania konsumenta na piśmie o prawie odstąpienia od umowy w terminie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów, oraz nie wręczeniu wzoru oświadczenia o odstąpieniu, z oznaczeniem swojego imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresem zamieszkania (siedziby), co było sprzeczne z art. 3 ust. 1 tej ustawy.

Zgodnie z ww. art. 3. 1 ww. ustawy, kto zawiera z konsumentem umowę poza lokalem przedsiębiorstwa, powinien przed jej zawarciem poinformować konsumenta na piśmie o prawie odstąpienia od umowy w terminie, o którym mowa w art. 2 ust. 1, i wręczyć wzór oświadczenia o odstąpieniu, z oznaczeniem swojego imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresem zamieszkania (siedziby); obowiązany jest także wręczyć konsumentowi pisemne potwierdzenie zawarcia umowy, stwierdzające jej datę i rodzaj oraz przedmiot świadczenia i cenę.

Jedynym dokumentem potwierdzającym zawarcie umowy z konsumentem był druk „zlecenie – umowa”. Treść przedmiotowego dokumentu nie informowała konsumentów o ich prawie do odstąpienia od umów w terminie 10 dni od ich zawarcia na warunkach określonych przez ustawę o ochronie niektórych praw konsumentów. Biorąc pod uwagę powyżej przytoczone stanowisko przedsiębiorcy oraz treść przedmiotowego dokumentu, zostało stwierdzone, iż konsumenci nie byli informowani o prawie do odstąpienia od umowy zarówno pisemnie, jak i ustnie przed zawarciem umów. Pomimo, iż dokument przewidywał prawo do odstąpienia od umowy, jednak nie odnosił się do ustawowego okresu 10 dni. Tym samym przedsiębiorca stosował bezprawną praktykę naruszającą interesy konsumentów.

Obowiązek informacyjny nałożony na przedsiębiorców przez ww. ustawę o ochronie niektórych praw konsumentów, ma zapewnić konsumentom możliwość korzystania z praw określonych w tej ustawie. Prawo do odstąpienia od umowy w terminie 10 dni ma umożliwić konsumentowi dokonanie oceny, czy podjęta przez niego decyzja nabywcza była słuszna, a więc czy zachować nabyte urządzenie, czy też je zwrócić.

Jak wynika z uzasadnienia zakwestionowanej w pkt I.1. sentencji decyzji praktyki, do zawieranych przez przedsiębiorcę umów ustawa o ochronie niektórych praw konsumentów ma zastosowanie wprost. Dlatego też przedsiębiorca jest zobowiązany do wypełnienia wszelkich obowiązków informacyjnych przewidzianych w tej ustawie.

Zgodnie z ustawą o ochronie niektórych praw konsumentów, przedsiębiorca ma obowiązek przedstawić wzór oświadczenia o odstąpieniu. Wzór ten musi zawierać wszystkie niezbędne informacje do skutecznego odstąpienia od umowy, a więc m.in. adres, na który oświadczenie to ma zostać skierowane. Przekazanie takiego wzoru ma zapewnić konsumentowi wiedzę o tym, jaką formę może przyjąć takie oświadczenie, aby było ono

---

¹ E. Łętowska: Ochrona niektórych praw konsumentów Komentarz 3 Wydanie, CH Beck, Warszawa 2001r., s. 47

skuteczne. Jednak w przedmiotowym przypadku przedmiotowy wzór nie był wręczany konsumentom. Dodatkowo przedsiębiorca w żaden sposób nie informował konsumentów na piśmie przed zawarciem umowy o ww. prawie. Istotne jest, iż jak wynika z powyżej zacytowanej interpretacji, przedsiębiorca uważał, iż do jego działalności przedmiotowa ustawa nie ma zastosowania.

Biorąc pod uwagę powyżej opisane uchybienia, organ antymonopolowy uznał przedmiotową praktykę przedsiębiorcy za bezprawną oraz naruszającą interesy ekonomiczne konsumentów.

I.3 W zakresie punktu I.3 sentencji decyzji oceniana praktyka przedsiębiorcy dotyczyła nałożenia na konsumentów obowiązku uiszczenia opłat z tytułu odstąpienia od umów sprzedaży zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa pomimo, iż konsumenci odstąpili od umów w terminie 10 dni od ich zawarcia, co jest sprzeczne z art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów.

Art. 2 ust. 2 ww. ustawy stanowi, iż nie jest dopuszczalne zastrzeżenie, że konsumentowi wolno odstąpić od umowy za zapłatą oznaczonej sumy (odstępne).

Zgodnie z pkt 6 umowy „W przypadku odstąpienia przez zamawiającego od wykonania usługi przez przyjmującego zlecenie, ewentualnie uniemożliwienie przystąpienia do wykonania usługi, strony zgodnie ustalają, iż zamawiający poniesienie koszty, na które składa się całość zakupionego materiału do przygotowania realizacji umowy wraz z kosztami transportu tych materiałów do miejsca wykonania usługi wskazanego przez zamawiającego oraz koszty delegowania pracowników do wykonania tej konkretnej usługi (przedpłata gwarancyjna nie zostanie zwrócona).”

Powyżej przytoczone postanowienie stanowi, iż konsument zostanie obciążony kosztami wykonania usługi, w sytuacji, gdy odstąpi od umowy, bez względu na termin, okoliczności i sytuację odstąpienia. Analiza powyżej wymienionych kosztów wykazała, iż w sytuacji odstąpienia od umowy, konsument w każdym przypadku jest zobowiązany do ich pokrycia. Tym samym przedsiębiorca otrzymuje taką samą kwotę bez względu na to, czy wykonał usługę, zdemontował urządzenie, czy też nie rozpoczął realizacji usługi.

Takie zastrzeżenie w umowach zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa, do których mają zastosowanie przepisy dotyczące odstąpienia od umowy określone w ustawie o ochronie niektórych praw konsumentów, należało uznać za bezprawne i naruszające ekonomiczne interesy konsumentów.

Przedmiotowe praktyki dotyczyły działań przedsiębiorcy narażających konsumentów na straty ekonomiczne. Konsumentom poprzez nieotrzymanie szczegółowych informacji o swoich prawach nie korzystali z nich, tym samym byli narażeni na poniesienie kosztów, których zgodnie z ustawą nie musieliby ponieść. Oceniane umowy mogły zawrzeć wszystkie osoby nią zainteresowane. Pomimo, iż umowy zawierały osoby do których zwracali się przedstawiciele sprzedawcy, to jednak nie były stawiane konsumentom żadne szczególne warunki. Tym samym oferta korzystania z usług przedsiębiorcy skierowana jest do nieograniczonej grupy konsumentów.

Biorąc pod uwagę przesłanki podane w powyższym uzasadnieniu stosowania praktyki, organ antymonopolowy stwierdził, że były one bezprawne oraz naruszały zbiorowe interesy konsumentów.

W trakcie postępowania przedsiębiorca dokonał zmiany treści wzoru umowy. Aktualnie zawiera on treść:

Pkt 6 „Konsument przed zawarciem umowy został poinformowany o prawie odstąpienia od umowy w terminie 10 dni i kwituje odbiór wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy, ust. z dnia 2 marca 2000 o ochronie praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, art. 2 i 3.”

Na rewersie umowy zawarty jest „Wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy Ja ....(imię i nazwisko) zam. ....(dokładny adres) odstępuję od umowy z firmą PIEC –DOM (...), bez podania przyczyny, w terminie 10 dni od daty jej zawarcia. ...(data i podpis)”.

Równocześnie z treści umowy został usunięty zapis określający koszty, jakie poniesie konsument w sytuacji odstąpienia od umowy (Karta nr 12).

Biorąc pod uwagę wprowadzenie do treści umowy powyżej przytoczonych informacji, o prawie do odstąpienia od umowy oraz powołania ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów, a także wręczenie wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy, organ antymonopolowy uznał, iż przedsiębiorca wykonał informacyjny obowiązek przewidziany w ustawie. Powołanie w treści umowy ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów umożliwia konsumentom dochodzenie ich praw na podstawie przedmiotowej ustawy. Dodatkowo podanie w umowach ustawy, która ma bezpośrednie zastosowanie do zawieranych umów uniemożliwi ograniczanie konsumentom prawa do odstąpienia od umów. Przedsiębiorca nie będzie mógł informować konsumentów przy rozpatrywaniu odstąpień od umów, iż nie ma do nich zastosowania ustawa o ochronie niektórych praw konsumentów.

Usunięcie z treści umowy postanowienia zobowiązującego konsumenta do pokrycia wymienionych kosztów, spowodowało, iż przedsiębiorca nie może na podstawie umowy żądać zapłaty takich kosztów w sytuacji odstąpienia od umowy w terminie 10 dni.

Z przedstawionych przez przedsiębiorcę wyjaśnień wynikało, iż nowy wzór umowy obowiązuje od dnia 16.06.2008r. (Karta nr 17). Wyjaśnienie to zostało potwierdzone faktycznie zawartymi umowami z konsumentami z dnia 16.06.2008r. (Karty nr 12, 13).

W przedmiotowym przypadku umowy są realizowane w krótkim terminie od ich zawarcia. Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, a także upływ czasu od wprowadzenia do stosowania nowych wzorców umów, przyjęte zostało, iż przedsiębiorca podjął działania, które uznane zostały jako zaniechanie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W związku z powyższym uzasadnione stało się uznanie na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy antymonopolowej, praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzenie zaniechania jej stosowania z dniem 16.06.2008r.

Wobec powyższego orzeka się jak w pkt I sentencji.

II. Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy antymonopolowej, Prezes Urzędu może skorzystać z uprawnienia do nałożenia na przedsiębiorcę stosującego praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara taka może być nałożona bez względu na to, czy przedsiębiorca dopuścił się naruszenia celowo, czy też nieumyślnie. Stosownie do art. 111 ustawy antymonopolowej przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, w tym kar określonych w art. 106 tej ustawy, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

W pkt I sentencji decyzji stwierdzono stosowanie przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów opisanych szczegółowo powyżej. Praktyki te polegały na stosowaniu praktyk sprzecznych z ustawą o ochronie niektórych praw konsumentów. Konsekwencją stosowania powyższych praktyk było naruszenie ekonomicznych interesów konsumentów.

Zakwestionowany wzór umowy wykorzystywany przy zawieraniu umów poza lokalem przedsiębiorcy utrudniał konsumentom korzystanie z prawa do odstąpienia od umowy przy skorzystaniu z wszystkich korzyści wynikających z ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów. Dodatkowo nawet w sytuacji, gdy konsumenci próbowaliby skorzystać z przysługujących im praw, przedsiębiorca przedstawiał wykładnię, iż ustawa ta nie ma do świadczonych przez niego usług zastosowania. Nieotrzymanie rzetelnej, pełnej informacji o prawie do odstąpienia od umowy oraz wzoru oświadczenia o odstąpieniu, w konsekwencji mogło doprowadzać do niekorzystania z tego ustawowego prawa i narażać konsumentów na straty ekonomiczne. Biorąc pod uwagę fakt, iż wykorzystywanie zakwestionowanego wzorca umowy naruszało ekonomiczne interesy konsumentów organ antymonopolowy za celowe uznał nałożenie na przedsiębiorcę kary pieniężnej, o jakiej mowa

w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy antymonopolowej. Istotne znaczenie przy określaniu wysokości kary miał również fakt, iż przedsiębiorca zaniechał stosowania zakwestionowanych praktyk.

Dokonując wyliczenia kary, organ antymonopolowy wziął pod uwagę osiągnięty przez przedsiębiorcę w roku 2007 przychód. Przedmiotowy przychód wyniósł [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 1. a Załącznika Nr 1). Szacowna w oparciu o ww. dane maksymalna kara, jaka mogłaby zostać w niniejszym przypadku nałożona, to [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 1. b Załącznika Nr 1).

Dodatkowo przy ustalaniu kary wzięto pod uwagę okoliczność, że przedsiębiorca dopuścił się naruszenia przepisów ustawy antymonopolowej po raz pierwszy.

Kara nakładana przez Prezesa Urzędu na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów służy podkreśleniu naganności ocenianego zachowania. Przedsiębiorca, jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą, powinien wiedzieć, że określając warunki umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa nie może naruszać ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów, ani w inny sposób godzić w interesy słabszych uczestników rynku, jakimi są konsumenci.

Decydując o nałożeniu kary i jej wysokości wzięto pod uwagę wszystkie ww. okoliczności, jak i możliwości finansowe przedsiębiorcy. Orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla strony niniejszego postępowania, tak aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych sytuacji. W związku z tym należy zwrócić uwagę na wymiar edukacyjny stosowanej sankcji. Niniejsza kara powinna też stanowić przestrożę dla przedsiębiorcy na przyszłość. Poza wymiarem indywidualnym kary, należy zwrócić uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstrasżającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku. Funkcja edukacyjna jest w niniejszym przypadku także w wymiarze ogólnym szczególnie istotna, gdyż jak wskazano powyżej kary za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów nakładane w tym trybie stanowią nowość w polskim porządku prawnym.

W świetle powyższych okoliczności wysokość kary ustalono na poziomie 1000 zł (słownie złotych: tysiąc), co stanowi [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 2. a Załącznika Nr 1) osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2007r. przychodu oraz [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 2. b Załącznika Nr 1) maksymalnego wymiaru kary.

W ocenie Prezesa Urzędu kara wymierzona w tej wysokości jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Prezes Urzędu, kierując się potrzebą zdecydowanego przeciwdziałania stosowaniu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów uznał, że orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla strony niniejszego postępowania. W tym przypadku kara powinna spełnić jednak przede wszystkim funkcję prewencyjną i wychowawczą, tak aby zapobiec w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji.

III. Na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy antymonopolowej, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 80 ustawy antymonopolowej, organ antymonopolowy rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Postępowanie przeciwko R. K. prowadzającemu działalność jako „PIEC-DOM” w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, zostało wszczęte z urzędu. Na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie postępowania w punkcie I decyzji stwierdzone zostało naruszenie przepisów ustawy antymonopolowej. Kosztami niniejszego postępowania dla organu antymonopolowego, są wydatki w wysokości 38 zł związane z korespondencją prowadzoną z przedsiębiorcą. W związku z powyższym organ antymonopolowy postanowił obciążyć przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości 38 zł (słownie złotych: trzydzieści osiem).

Wobec powyższego orzeka się jak w punkcie III sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kpc – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie III niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z 479²⁸ § 1 pkt 2 Kpc, należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Dyrektor Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach
Maciej Fragsztajn